

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 30/2002 vp**

Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä tehdyn eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Ulkoasiainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä kesäkuuta 2002 lähettäessään hallituksen esityksen Pohjoismaiden välillä tehdyn eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 81/2002 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ulkoasiainvaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan

on annettava asiasta lausunto ulkoasiainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yksikön päällikkö Ronald Wrede, ulkoasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Tiina Suominen, sisäasiainministeriö
- professori Ilkka Saraviita
- professori Kaarlo Tuori.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kööpenhaminassa 14.1.2002 tehdyn Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välisen sopimuksen eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus on tehty Ruotsin kansalaisuuslainsäädäntöuudistuksen johdosta. Ruotsi hyväksyy uudessa lainsäädännössään monikansalaisuuden huomattavasti laajemmin kuin muut Pohjoismaat. Tarkoituksena on mahdollistaa sopimukseen sisältyvien määräysten soveltaminen toisen Pohjois-

maan kansalaisuuden haluaviin Ruotsin kansalaisiin.

Sopimus tulee voimaan 30 päivää sen päivän jälkeen, jona kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet sopimuksen hyväksymisestä Tanskan ulkoasiainministeriölle. Esitykseen sisältyvä lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

Esityksen perusteluissa selvitetään käsittelyjärjestystä ja kiinnitetään huomiota perustuslain 6 §:n mukaiseen yhdenvertaisuusvaatimukseen. Perustelujen mukaan esitys noudattaa tätä vaati-

musta, vaikka sopimuksen piiriin kuuluvat henkilöt ja muut ulkomaalaiset ovat keskenään eriarvoisessa asemassa, koska eri asemaan asettamiselle on hyväksyttävät perusteet. Sopimus ei esityksen mukaan sisällä määräyksiä, jotka kos-

kisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Sopimus voidaan siksi hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislainsiksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Eduskunnan suostumus

Suomen kansalaisuuden saamisesta ja siitä vapauttamisesta säädetään perustuslain 5 §:n mukaan lailla. Siksi perustuslain 94 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla lainsäädännön alaan kuuluvat sellaiset sopimusmääräykset, jotka koskevat Pohjoismaiden kansalaisten oikeutta saada toisen Pohjoismaan kansalaisuus. Eräät sopimusmääräykset vaikuttavat lisäksi kansalaisuuslain soveltamiseen. Eduskunnan suostumus käsiteltävänä olevaan sopimukseen on näin ollen tarpeen.

Sopimusmääräysten suhde perustuslakiin

Sopimusmääräykset merkitsevät, että Suomen kansalaisuuden saamisedellytykset ovat Pohjoismaiden kansalaisille erilaiset kuin muille ulkomaalaisille. Perustuslain 6 §:n 2 momenttiin sisältyvän syrjäntäkiellon kannalta on oleellista, että pohjoismaisen yhteistyön pitkä perinne, Pohjoismaiden yhteiskunnallinen ja kulttuurinen samankaltaisuus sekä muutoinkin ilmenevä Pohjoismaiden yhteenkuuluvuus puoltavat tämän kaltaista eri asemaan asettamista. Valiokunnan käsityksen mukaan näistä seikoista muodostuu erilaistavalle sääntelylle sellainen hyväksyt-

tävä peruste kuin perustuslaissa tarkoitetaan. Asia ei siten vaikuta sopimuksen käsittelyjärjestykseen.

Hyväksymisestä ja lakiehdotuksesta päättäminen

Pohjoismaiden välillä eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä voidaan edellä esitetyn perusteella päättää äänten enemmistöllä ja ehdotus sopimuksen voimaansaattamislainsiksi voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta kunnioittavasti esittää,

että eduskunnan suostumus on tarpeen Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä tehtyyn sopimukseen eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamisesta,

että tästä päätetään äänten enemmistöllä ja

että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Paula Kokkonen /kok	Pekka Nousiainen /kesk
jäs.	Esko Helle /vas	Heli Paasio /sd
	Jouko Jääskeläinen /kd	Osmo Puhakka /kesk
	Saara Karhu /sd	Pekka Ravi /kok
	Marjukka Karttunen /kok	Ilkka Taipale /sd
	Jouni Lehtimäki /kok	vjäs. Jukka Mikkola /sd
	Johannes Leppänen /kesk	Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jarmo Vuorinen.